

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 47 та
пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону
України «Про виконавче провадження»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

1.1. в частині, що стосується змін до статті 47 Закону:

Станом на кінець березня 2025 року під наглядом Комітету міністрів Ради Європи (далі – КМ РЄ) перебуває 880 рішень Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) у справах проти України. З них близько 300 рішень Європейського суду у справах проти України не можуть бути зняті з нагляду (закриті) КМ РЄ з огляду на те, що присуджені Європейським судом кошти не були отримані стягувачами протягом 1 року та перераховані до Державного бюджету України.

Ця ситуація спричинена дією чинної редакції частини сьомої статті 47 Закону України «Про виконавче провадження» (далі – Закон), якою передбачено, що у разі якщо стягнуті з боржника грошові суми не витребувані стягувачем протягом одного року з дня їх зарахування на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби, рахунок приватного виконавця, такі суми зараховуються до Державного бюджету України в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, за умови повідомлення виконавцем стягувача про наявність стягнутих на його користь грошових сум.

Водночас у зв'язку із введенням воєнного стану на всій території України стягувачі та їх представники можуть бути позбавлені можливості вчасно надати інформацію (зокрема, банківські реквізити), необхідну для здійснення виплати у встановлений Європейським судом строк, або із поданих матеріалів для відкриття виконавчого провадження вбачається, що стягувач перебуває на тимчасово-окупованій території чи за межами України, у зв'язку з чим неможливо знайти чи зв'язатись зі стягувачем.

КМ РЄ неодноразово наголошував на тому, що такий маленький строк зберігання коштів не відповідає його практиці та заохочував державні органи України вирішити це питання шляхом збільшення строків зберігання коштів на депозитному рахунку, перш ніж їх буде перераховано до Державного бюджету України.

Зокрема, КМ РЄ звернув увагу на необхідність вирішення цієї проблеми у всіх своїх нещодавніх рішеннях у справах проти України, які розглядалися на чергових щоквартальних засіданнях КМ РЄ, закликавши органи влади вирішити питання перерахування справедливої сатисфакції на спеціальний депозитний рахунок, зробивши суми доступними для заявників протягом періоду, що перевищує один рік, перш ніж вони будуть перераховані назад до Державного бюджету, щоб забезпечити дотримання безумовного зобов'язання за пунктом 1 статті 46 Конвенції про захист прав людини і основоположних

свобод (далі – Конвенція) щодо виплати справедливої сатисфакції, присудженої Судом.

Відповідно до практики КМ РЄ у держав – членів Ради Європи діють такі строки зберігання сум справедливої сатисфакції, присудженої Європейським судом: Республіка Молдова – 3 роки (також заявник має можливість подати клопотання на продовження строку); Республіка Північна Македонія – 5 років; Турецька Республіка – 10 років; Французька Республіка, Королівство Бельгія, Республіка Австрія – 30 років.

Крім того, вирішення проблеми доступності для стягувача присуджених Європейським судом коштів є частиною заходів з підготовки вступу України в ЄС.

Зокрема, проектом Дорожньої карти щодо вступу України в ЄС передбачено запровадження щорічного моніторингу ефективності механізму виконання рішень Європейського суду з прав людини, індикатором якого буде збільшення на 10% частки виконаних рішень у справах проти України порівняно з середнім показником за 2022-2024 роки, з наданням пріоритету справам, які перебувають під посиленням наглядом КМ РЄ.

З огляду на викладене потребує вирішення проблема занадто коротких строків зберігання коштів на депозитному рахунку, перш ніж їх буде перераховано до Державного бюджету України, шляхом внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження».

Внесення вказаних змін дозволить досягнути таких результатів:

- забезпечити дотримання Україною взятих на себе міжнародних зобов'язань щодо повного та ефективного виконання рішень Європейського суду відповідно до статті 46 Конвенції;
- збільшити кількість рішень, нагляд за виконанням яких буде припинено (закрито) КМ РЄ, що у свою чергу матиме позитивні результати для міжнародного іміджу України;
- забезпечити належне виконання заходів, передбачених проектом Дорожньої карти вступу України в ЄС.

1.2. в частині, що стосується змін до пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону:

Абзацом двадцять другим пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» встановлено зупинення у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 2102-ІХ, вчинення виконавчих дій у виконавчих провадженнях з виконання рішень (крім рішень за позовами фізичних осіб про стягнення заробітної плати, грошового забезпечення військовослужбовців, його перерахунку, щодо забезпечення військовослужбовців житлом), боржниками за якими є підприємства оборонно-промислового комплексу, визначені в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, органи військового

управління, з'єднання, військові частини, вищі військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, установи та організації, які входять до складу Збройних Сил України, рішень про стягнення з фізичної особи заборгованості за житлово-комунальні послуги на території територіальних громад, що належать до територій, на яких ведуться активні бойові дії, або тимчасово окупованих територій відповідно до переліку, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованої Російською Федерацією території України, або якщо стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги здійснюється щодо нерухомого майна, яке є місцем постійного проживання такої фізичної особи і було знищено або пошкоджено внаслідок воєнних (бойових) дій.

Окрім того, абзацом двадцять третім пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» визначено, що положення, передбачені абзацом двадцять другим цього пункту, не поширюються на рішення, стягувачами за якими є держава, органи Пенсійного фонду України, інші державні цільові фонди, суб'єкти, визначені в абзаці двадцять другому цього пункту, а також на рішення про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю внаслідок кримінального правопорушення.

Разом з тим, на підставі вказаних норми не виконуються судові рішення немайнового характеру, пов'язані зокрема з: зобов'язанням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки внести в Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів певну інформацію, в тому числі – про виключення з військового обліку; зобов'язанням військових частин вчинити певні дії, в тому числі - розглянути рапорт чи прийняти рішення про звільнення з військової служби.

Отже, вбачається доцільність внесення зміни до абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» у частині розширення переліку винятків з загального положення про зупинення у період дії воєнного стану в Україні вчинення виконавчих дій у виконавчих провадженнях щодо окремих категорій боржників.

2. Мета проекту Закону

Метою і завданням проекту Закону України «Про внесення змін до статті 47 та пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» є забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина, зокрема права на справедливий суд, в умовах воєнного стану, усунення правової невизначеності щодо строків виконання судових рішень немайнового характеру, зупинених на підставі абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження», а також удосконалення чинного законодавства для належного виконання Україною міжнародних зобов'язань перед Радою Європи та ефективного виконання

рішень Європейського суду в частині виплати присудженого Європейським судом відшкодування.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Проектом Закону, який є альтернативним до проекту Закону України «Про внесення зміни до пункту 10-2 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» (реєстр. № 15264 від 21.05.2026 р.), пропонується окрім внесення змін до абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» у частині розширення переліку винятків з загального положення про зупинення у період дії воєнного стану в Україні вчинення виконавчих дій у виконавчих провадженнях щодо окремих категорій боржників, доповнивши їх судовими рішеннями за позовами фізичних осіб, за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення, також внести зміни і до статті 47 Закону України «Про виконавче провадження», відповідно до яких строк зберігання присуджених Європейським судом коштів на депозитному рахунку органу державної виконавчої служби збільшується до п'яти років.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У цій сфері правового регулювання діють:

Конституція України;

Закон України «Про виконавче провадження»;

Закон України «Про правовий режим воєнного стану»;

Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Введення у дію зазначеного законодавчого акта не потребує додаткових витрат з державного чи місцевого бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття Закону

Прийняття Закону сприятиме забезпеченню конституційних прав і свобод людини та громадянина в умовах воєнного стану, а також забезпечить можливість стягувачам отримати присуджені їм Європейським судом кошти протягом тривалого періоду часу.

Народні депутати України

**Дирдін М.Є., Бабій Р.В.
та інші**

